

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kovács Edit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Magyar György ügyvéd által képviselt alperes ellen elmaradt bér és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 23.M.4021/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.242/2006/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.242/2006/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 24.000 /huszonnégyezer/ forint
felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes választás alapján az alperesi egyesület elnöke volt. Az alperesi közgyűlés 1997. január 27-én a felperest elnöki tisztségéből visszahívta és döntött a felperest megillető juttatásokról. A munkavállaló a közgyűlés felhatalmazása nélkül vett fel 1997. február 26-án munkabért és végkielégítést, az alperes ennek visszafizetésére fizetési felszólítással kötelezte. A munkáltató 1997. február 26-án büntetőeljárást kezdeményezett felperessel szemben sikkasztás gyanúja miatt. Az ügyészség a feljelentés alapján vádat emelt, azonban 2001. február 5-én az Ügyészség határozatával bűncselekmény elkövetésének hiányát állapította meg, és az eljárást megszüntette.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 10.M.2233/1999/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, amely a munkáltatói fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére irányult. A Fővárosi Bíróság 55.Mf.24.552/2000/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperes fizetési felszólítását hatályon kívül helyezte. A Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.11.173/2000/3. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Fővárosi Bíróság 55.Mf.29.751/2001/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az alperes 1999. május 11-én kibocsátott fizetési felszólítását hatályon kívül helyezte, egyidejűleg kötelezte az alperest perköltség fizetésére. A jogerős ítélet kifejtette, hogy a felperest a határozott idejű munkaviszonyból kiindulva illette meg a határozott időből még hátralévő időre járó munkabére. Közömbösnek találta, hogy a felperes milyen jogcímet jelölt meg a maga számára az összeg felvételére. Megállapította, hogy 1.140.000 forint lett volna a felperest megillető juttatás, amelynél kevesebb összeget vett fel 1997. február 26-án.

A felperes a munkáltató magatartásával összefüggésben állította, hogy eljárása személyiségi jogait sértette, szűkebb lakókörnyezetében megbélyegezték, tudva az ellene folyamatban lévő eljárásról. Állította, hogy az alperes feljelentése következtében egészségi állapotában is hátrány következett be, ennek eredményeként lett rokkantnyugdíjas, így 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt 2004. május 4-én a Bíróságon pert indított. A bíróság 2005. június 3-án kelt végzésével hatáskörének hiányát állapította meg. Ebben az eljárásban a felperes a keresetét 2005. március 17-én pontosította és 175.000 forint bérkülönbözet megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.4021/2005/8. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte. Ítéletének indokolása szerint a perben a felperes nem bizonyított olyan tényt vagy körülményt, miszerint 1997. február 26. óta eltelt időszakban bármely olyan elévülés megszakítására alkalmas intézkedést foganatosított volna, amely megfelel az Mt. 11. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek. A nem vagyoni kártérítés iránti igényt a Bírósághoz benyújtott keresetében terjesztette elő első alkalommal 2004. május 4-én. A kereseti követelés előterjesztése is már elévülési időn túl történt, így a kereset megalapozatlan.

A Fővárosi Bíróság 55.Mf.24.552/2000/5. számú ítéletében 2000. szeptember 13-án már megállapította, hogy a felperes az egy évre jutó átlagkereseténél kevesebbet vett fel 1997. február 26-án. Ehhez képest a felperes a bérkülönbözet megfizetése iránt az igényét a Bíróság előtt folyamatba helyezett perben csak 2005. március 17-én terjesztette elő, ugyancsak az elévülési időn túl.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.242/2006/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest perköltség fizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes 2004. május 4-én érkezett keresetében terjesztette elő első alkalommal a nem vagyoni kártérítés iránti igényt, amely követelés elévülési időn túl került benyújtásra. Az elmaradt munkabér tekintetében az esedékesség időpontja 1997. február 26-a, ettől kezdődik az igény elévülése. A felperes maga is ezen időponttól kérte a megjelölt tőkeösszeg után az alperes kamatfizetésre kötelezését. A korábbi munkaügyi per, az abban 2002. június 5-én meghozott jogerős ítélet nem szakította meg az elévülést. A felperesnek a bérkülönbözet iránti kereseti kérelmét az esedékességtől számított három éven belül elő kellett volna terjesztenie. Ezzel szemben arra csak 2005. március 17-én, azaz az elévülési időn túl került sor.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalára irányult. Álláspontja szerint a bíróság a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényére jogszabályellenesen az Mt. rendelkezéseit alkalmazta, amikor a munkaviszonnyal kapcsolatos igényre vonatkozó elévülési időt vette figyelembe. A felperes a nem vagyoni kártérítés jogalapjául a Ptk. 75. § (1) bekezdés, 76. § és 84. § (1) bekezdés e) pontját jelölte meg. Hivatkozott a Ptk. 360. §-a alapján arra, hogy a kártérítés esetén a károsodás bekövetkezte az elévülési idő kezdete, és nem a károkozás. Érvelése szerint jelen per eldöntése során a BH 1996/208. számú eseti döntés irányadó. A felülvizsgálati kérelem szerint a bíróság tévesen állapította meg az elévülési idő kezdetét, amikor figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 1999-ben peres eljárást kezdeményezett. A jelen peres eljárást megindító keresetlevelet 2004. május 3-án nyújtotta be a Bíróságon nem vagyoni kártérítés jogcímen. Az elmaradt munkabér iránti konkrét felperesi igényt keresetpontosítás útján a perben 2005. március 7-én az áttételt megelőzően eljáró bíróságnál jelentette be 2005. március 17-én. A felperes az elmaradt munkabér iránti igényét elévülési határidőn belül érvényesítette.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az Mt. 11. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a munkaviszonnyal kapcsolatos igény három év alatt évül el. A bűncselekménnyel okozott kárért fennálló felelősség öt év, ha pedig a büntethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, ennek megfelelő idő alatt évül el. Az igény elévülése az esedékessé válástól kezdődik.

Mindebből következően - a következetes ítélkezési gyakorlat szerint - az elévülési idő az igény esedékességétől és nem az erről való tudomásszerzéstől számítandó.

A nem vagyoni kártérítési igény körében helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes munkaviszonya 1997. február 26-án megszűnt, a megrokkánás időpontja 1997. augusztus 1-je volt, és az Ügyészség határozatával 2001. február 5-én ejtette a sikkasztás büntette miatt emelt vádat. Fentiekből következően a 2004. április 20-án előterjesztett nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló felperesi követelés előterjesztése a legkésőbbi időponthoz viszonyítottan is az elévülési időn túl történt.

Alapvetően téves azon felülvizsgálati érvelés, hogy a felperes nem vagyoni kártérítésre irányuló igénye elbírálására nem a munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel. A munkáltató köteles a munkavállaló munkaviszonyával összefüggő teljes kárát megtéríteni mind vagyoni, mind a nem vagyoni kártérítés körében (Mt. 177. § (1)-(2) bekezdés), az adott feltételek fennállása esetén. A felperes által hivatkozott eseti döntés (BH 1996/208.) jelen per szempontjából nem értékelhető, mivel az kifejezetten „más jogviszonyból származó” vitára vonatkozóan tartalmaz megállapításokat. Jelen esetben pedig a felek között - az iratokból megállapíthatóan - munkaviszony állt fenn, így a nem vagyoni kártérítési igény elbírálásánál is a munkaügyi szabályok érvényesülnek, és a munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Ugyancsak helytállóan fejtették ki az eljáró bíróságok, hogy az elmaradt munkabért az utolsó munkában töltött napon, vagyis 1997. február 26-án kellett volna a munkáltatónak kifizetnie. A felperes 2005. március 7-én kelt és a bírósághoz március 17-én érkezett kereseti kérelem pontosításában (13. számú beadvány 2. oldal 3. bekezdés) maga is ezen időpontot tekinti az igényérvényesítés kezdő napjának, mivel követelése után ezen naptól kérte kamatfizetésre kötelezni az alperest. Minderre tekintettel jogszabálysértés nélkül állapították meg a bíróságok, hogy a 2005. március 17-én előterjesztett munkabérigény szintén az elévülési időn túl került előterjesztésre.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg azt is a jogerős ítélet, hogy a korábbi munkaügyi perben hozott 2002. június 5-én kelt jogerős ítélet az elévülést nem szakította meg, mivel annak a

pernek tárgya nem a bérkülönbözet volt, hanem a felperes a visszafizetési kötelezettség alóli mentesülését kérte.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság 55.Mf.636.242/2006/3. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő